

HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ OBCÍ A MĚST - AKTUÁLNÍ VÝVOJ A VÝHLED

ZÁŘÍ 2020

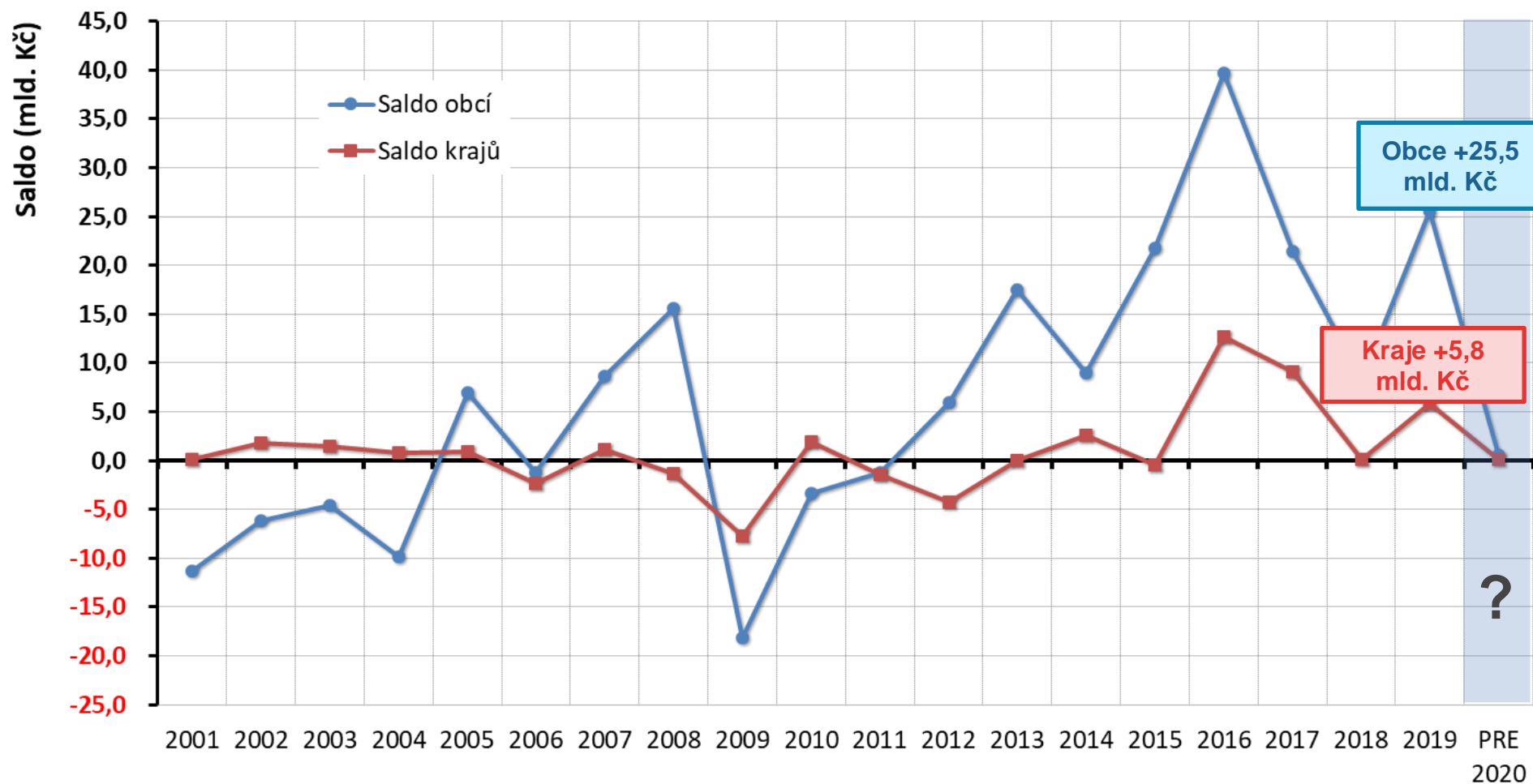
Miroslav MATEJ

Hospodaření ÚSC v roce 2019

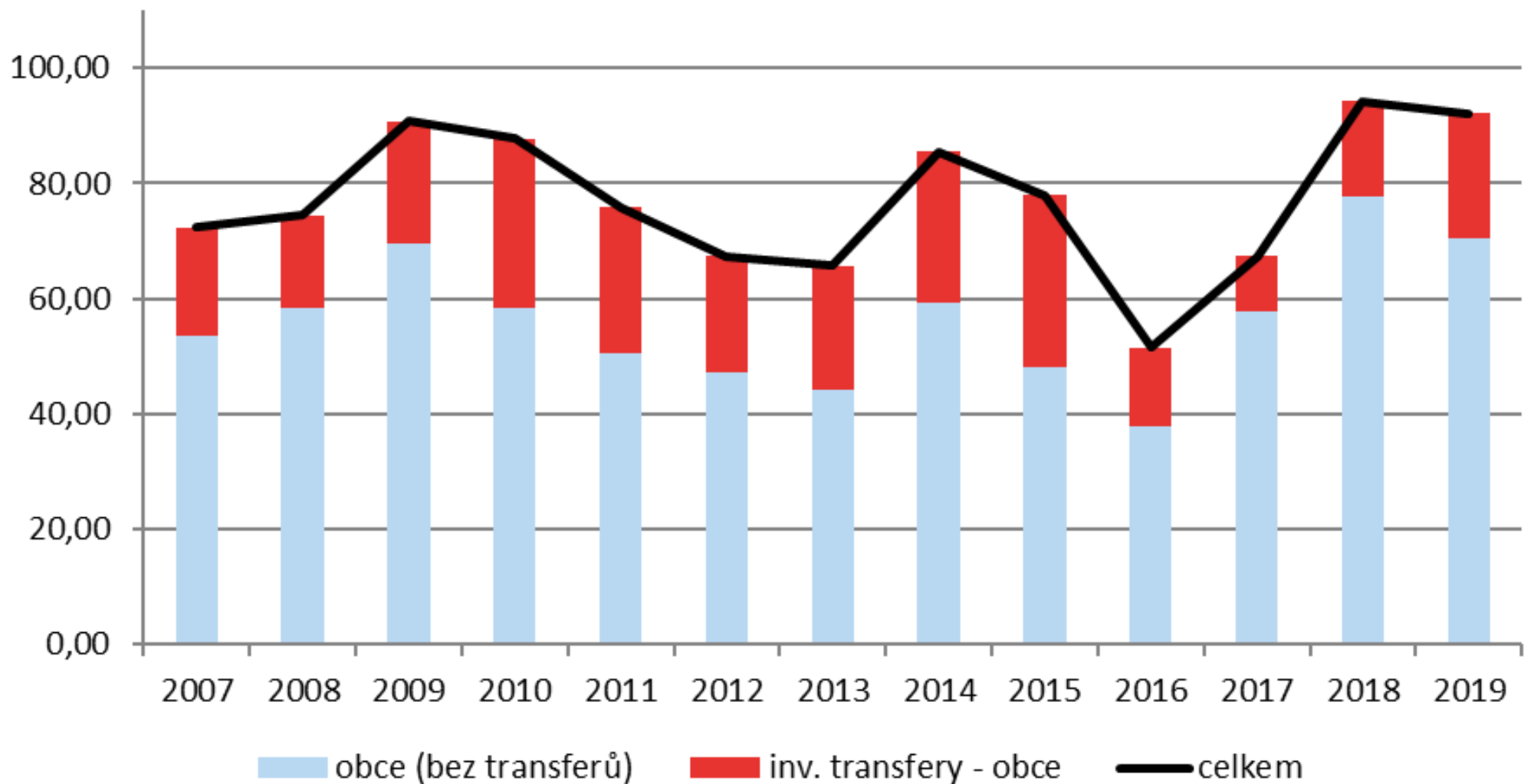
Vývoj salda hospodaření obcí a krajů

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2020 (v mld. Kč)

Roky

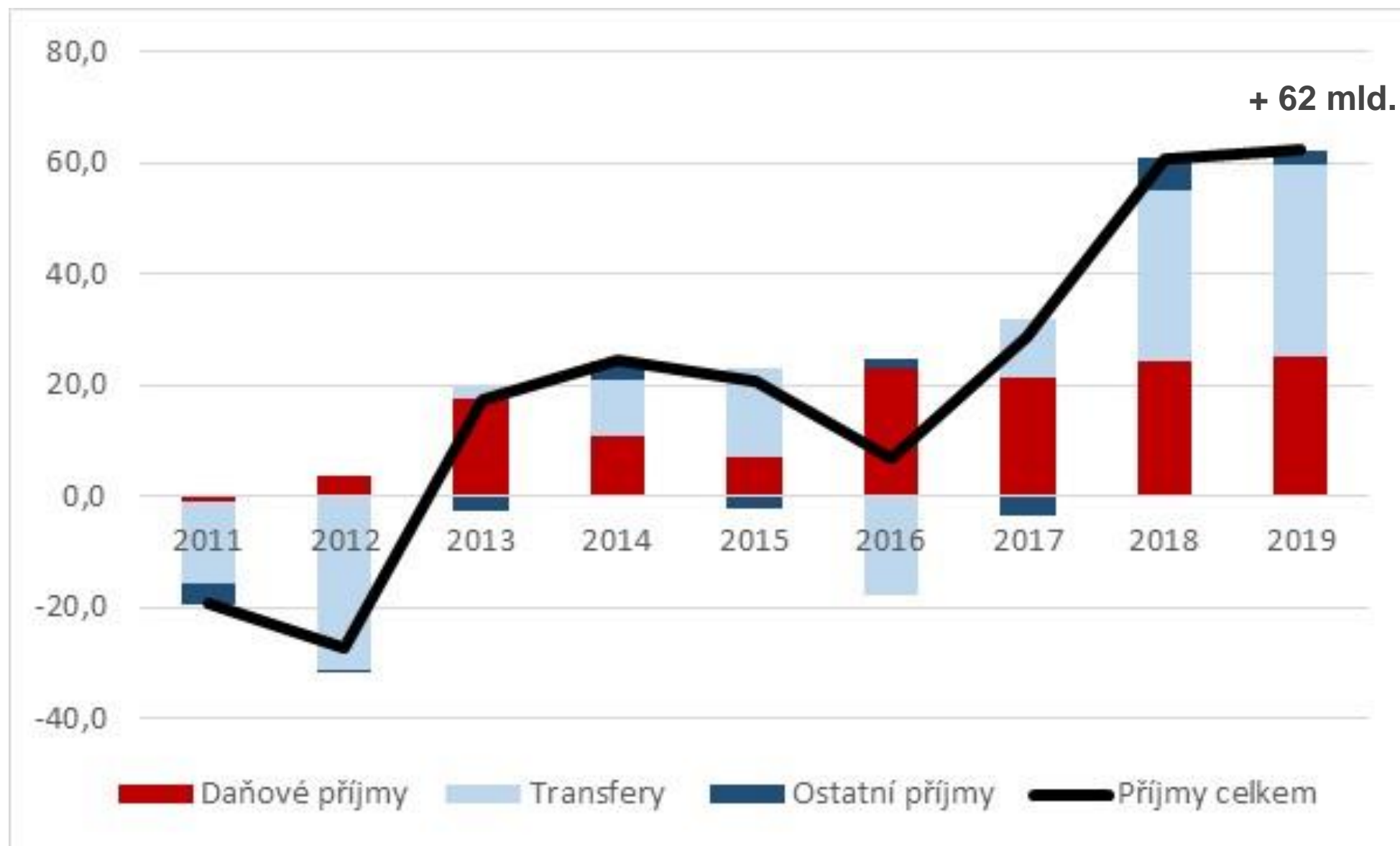
Investiční aktivita obcí

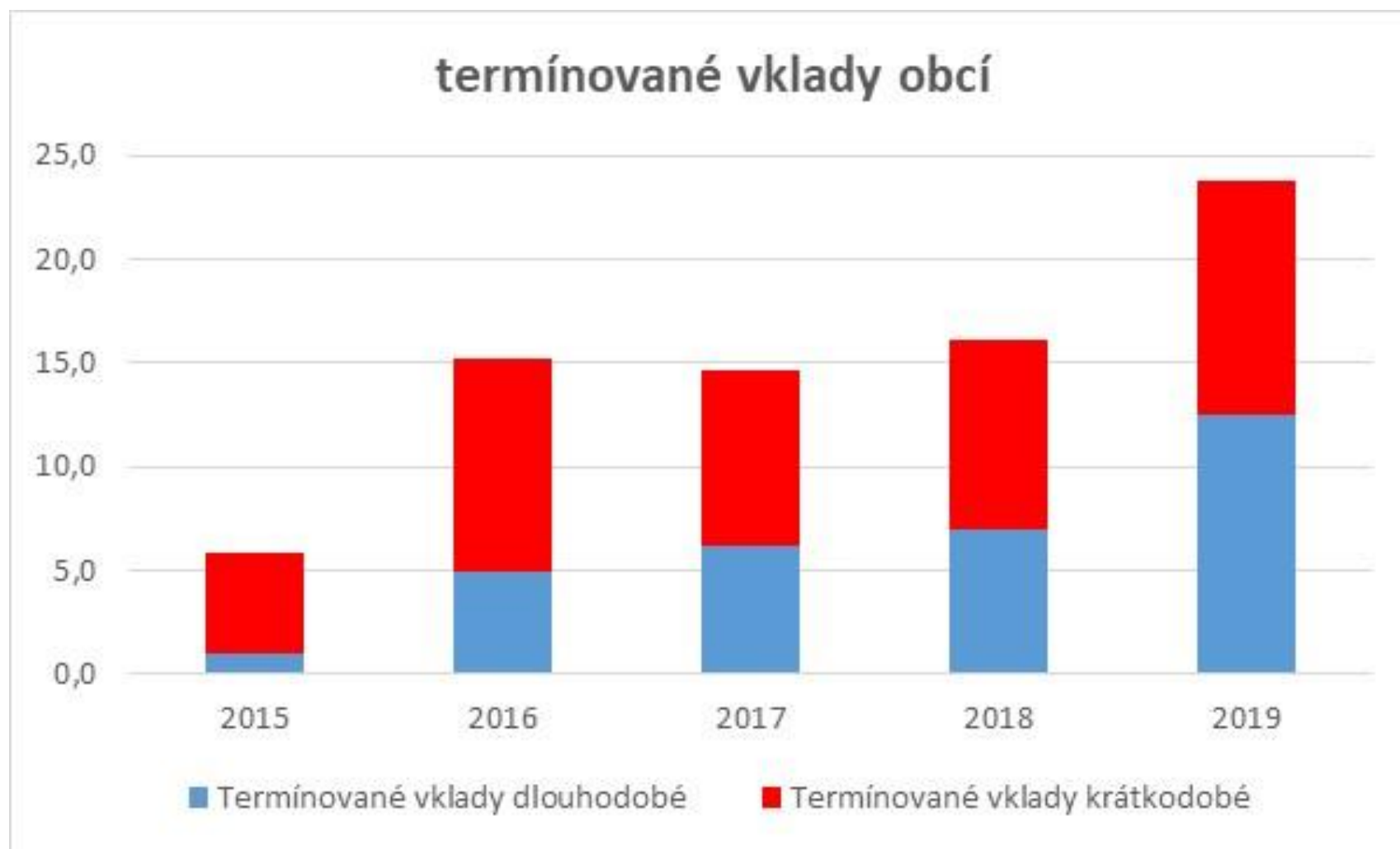
investice 2019: 92,2 mld. Kč, z toho dotace 21,8 mld. Kč (23,6 %)

Příjmy územních samosprávných celků

meziroční změna v mld. Kč

Spoření obcí dosahuje 24 mld. Kč

Daňové příjmy obcí – prosinec 2019 (výkaz FIN)

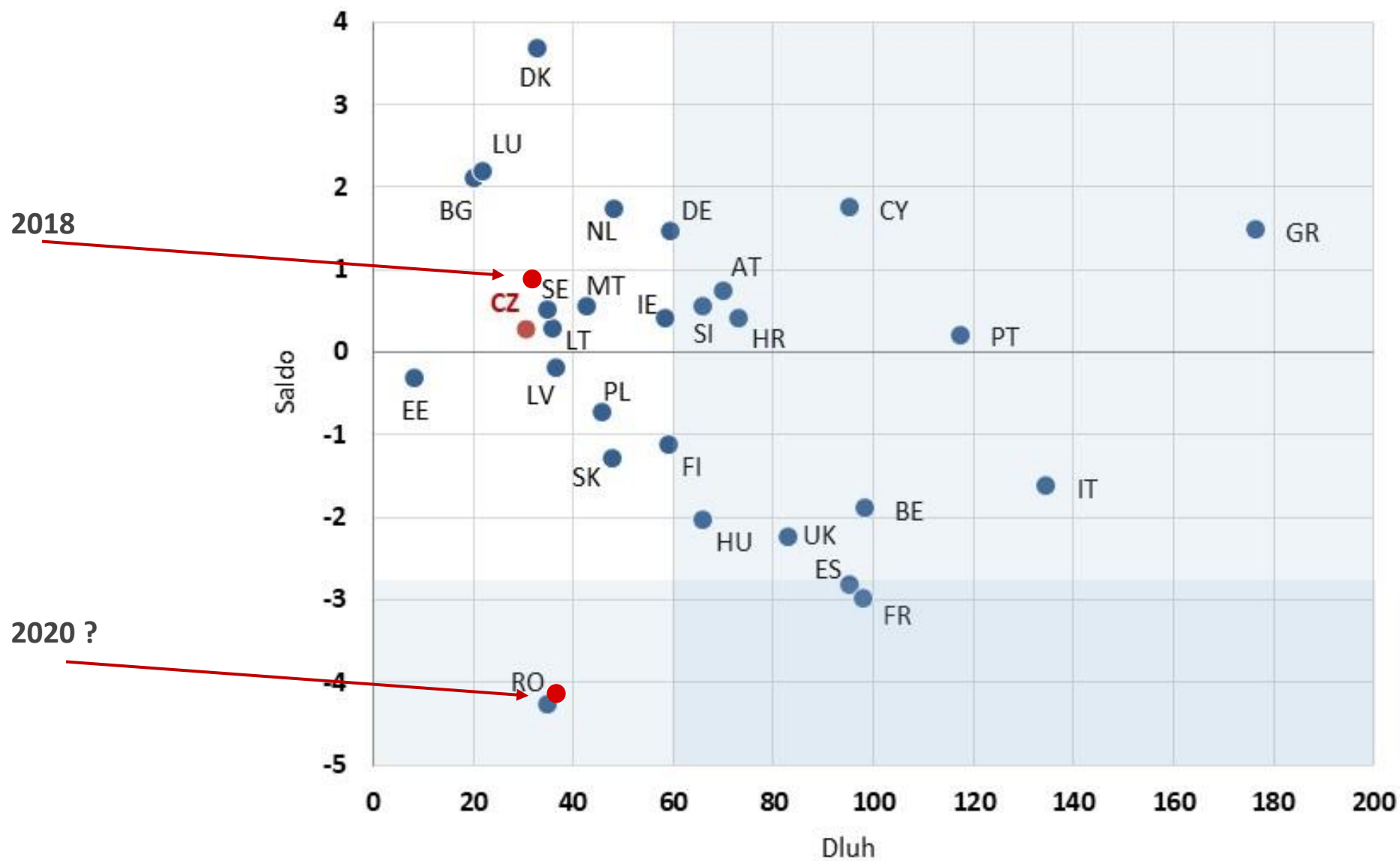
Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2018	12/2019	mil. Kč	%
Daňové příjmy	226 220,1	245 198,9	18 978,8	108,39
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	54 193,0	61 248,3	7 055,3	113,02
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	48 755,0	54 881,6	6 126,6	112,57
<i>z přiznání</i>	1 123,3	1 491,9	368,6	132,81
<i>z kapitálových výnosů</i>	4 314,6	4 874,7	560,1	112,98
Daně z příjmů právnických osob	46 638,4	53 216,4	6 578,1	114,10
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	39 704,6	45 518,8	5 814,3	114,64
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	6 933,8	7 697,6	763,8	111,02
Daň z přidané hodnoty	97 660,6	102 499,5	4 838,9	104,95
Poplatky a odvody z vybraných činností a služeb	16 871,2	17 324,6	453,4	102,69
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	3 122,4	3 312,7	190,4	106,10
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	5 327,5	5 521,3	193,8	103,64
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	670,2	650,4	-19,8	97,05
<i>správní poplatky</i>	2 776,6	2 676,5	-100,1	96,39
Daň z hazardních her	4 974,4	5 163,5	189,1	103,80
Daň z nemovitých věcí	10 855,7	10 908,8	53,1	100,49

Zadluženost a rozpočtová odpovědnost

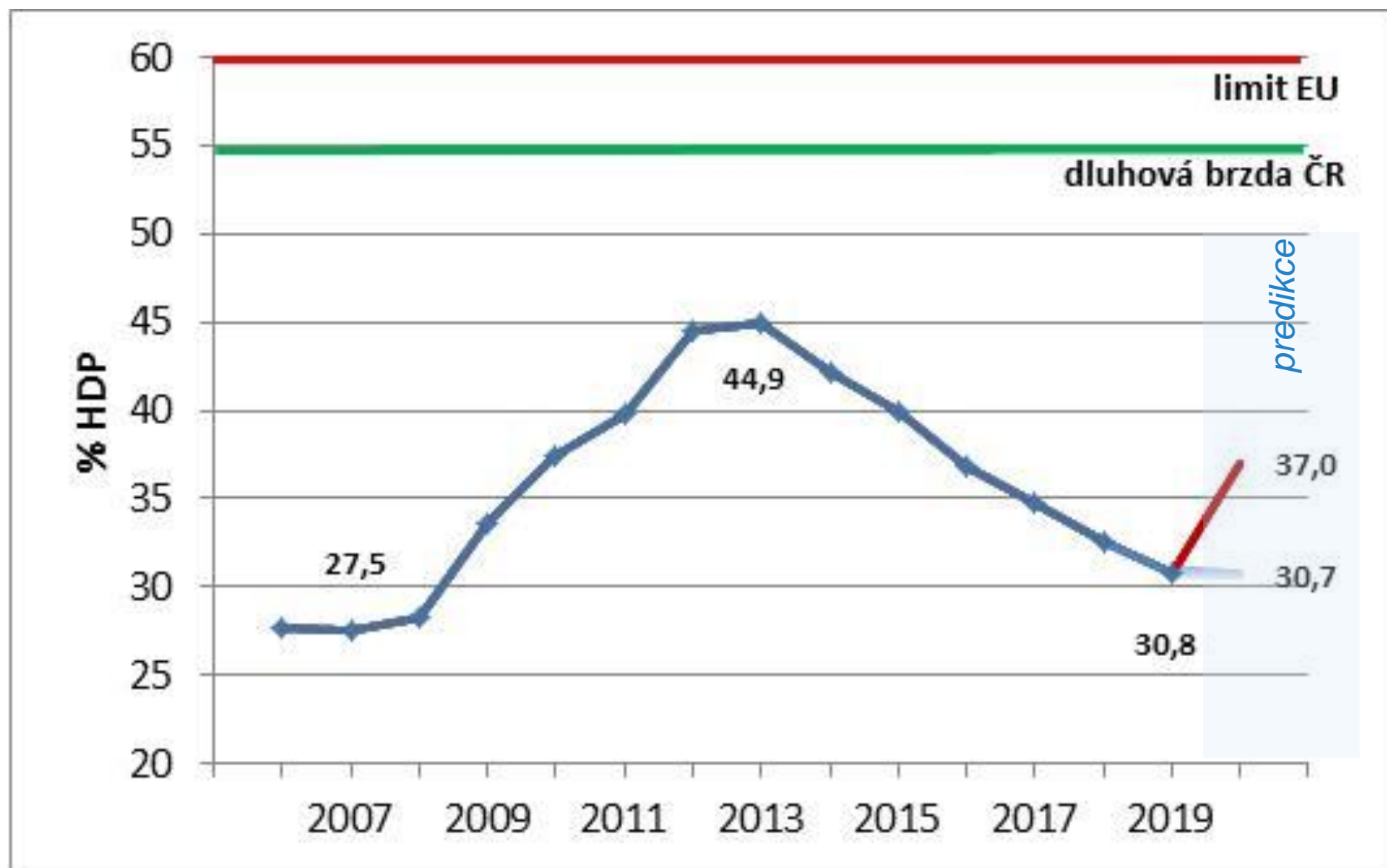

Saldo a dluh veřejných financí v zemích EU (2019)

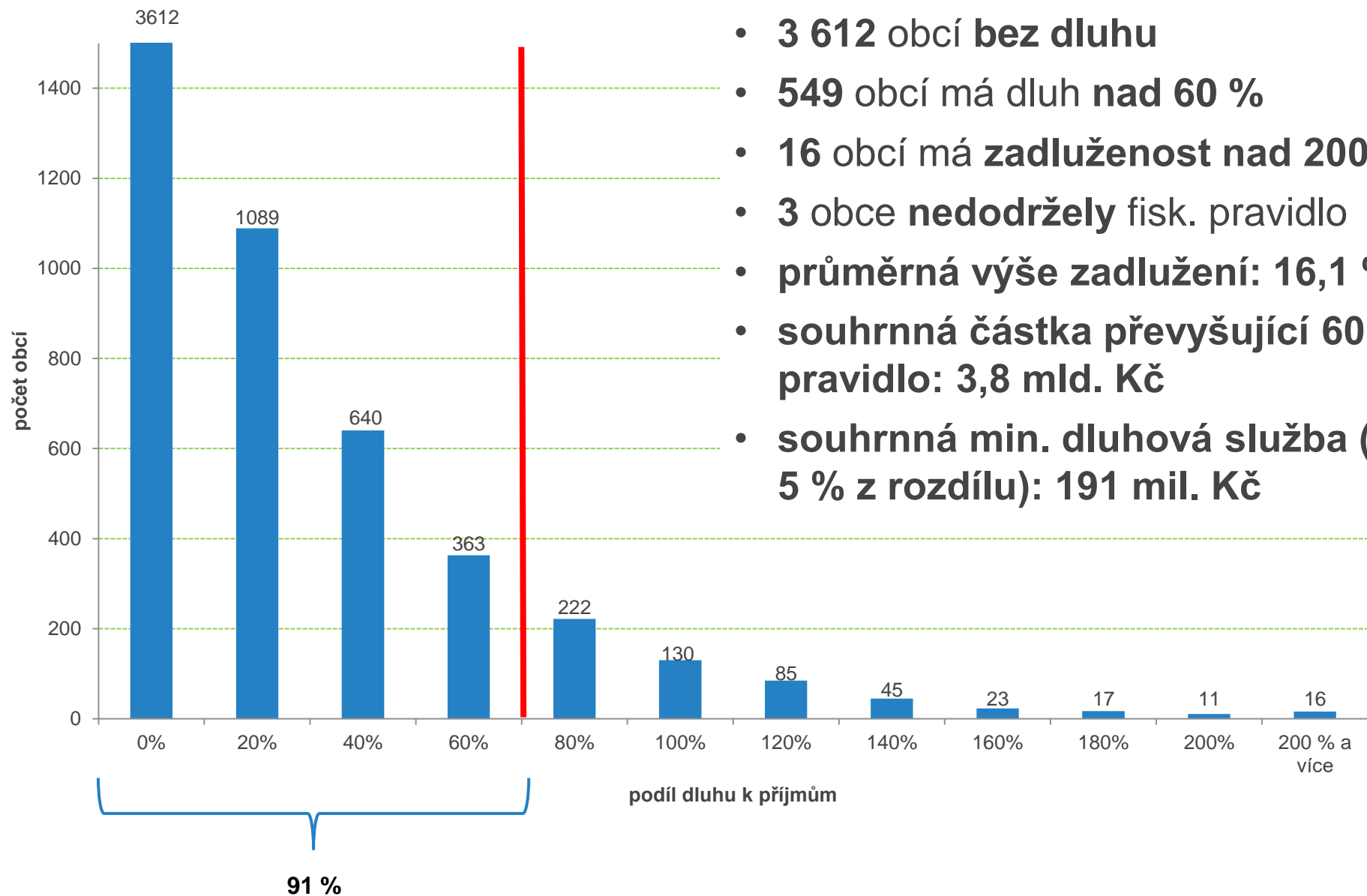
v % HDP

Dluh sektoru vládních institucí

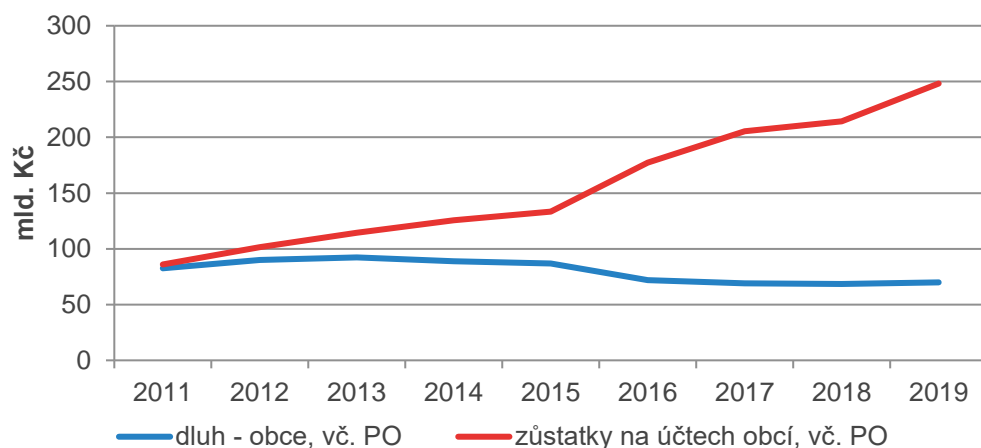
Fiskální pravidlo – vyhodnocení 2019

- **3 612** obcí **bez dluhu**
- **549** obcí má dluh **nad 60 %**
- **16** obcí má **zadluženost nad 200 %**
- **3** obce **nedodržely** fisk. pravidlo
- **průměrná výše zadlužení: 16,1 %**
- **souhrnná částka převyšující 60% pravidlo: 3,8 mld. Kč**
- **souhrnná min. dluhová služba (tj. 5 % z rozdílu): 191 mil. Kč**

Zadluženost ÚSC nepředstavuje riziko

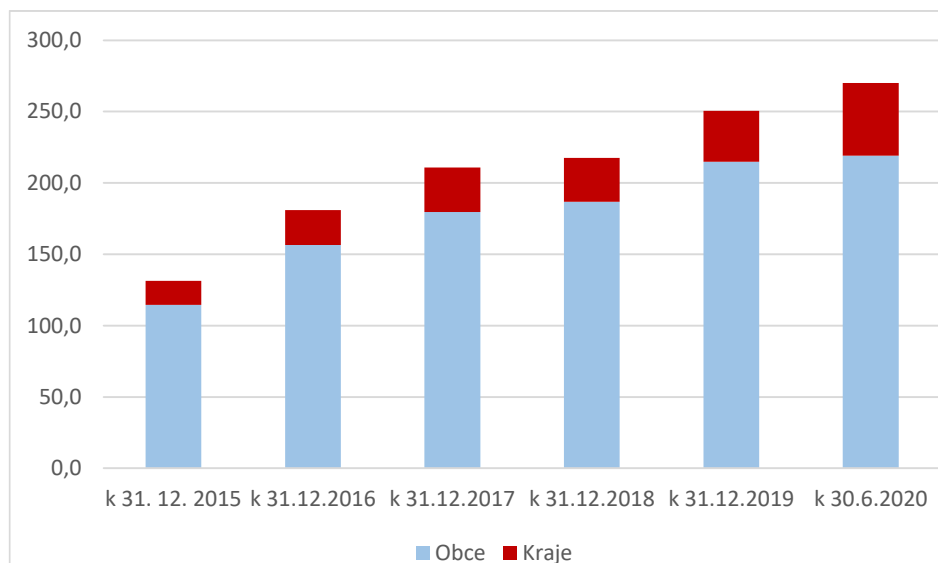
Dluh obcí vs. zůstatky na účtech 2019

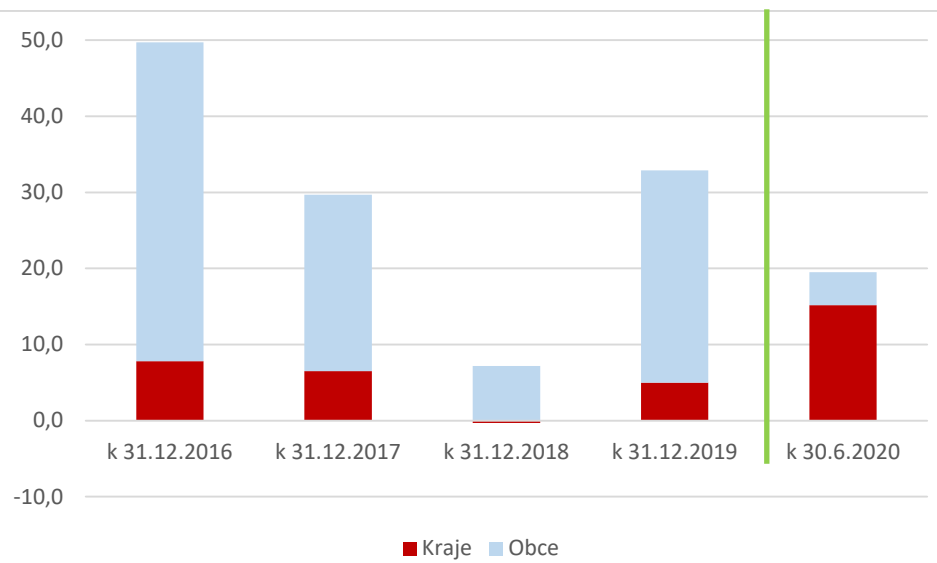
Dluh Prahy, Brna, Ostravy a Plzně tvoří 41 % celkového zadlužení obcí

Finanční prostředky na účtech obcí a krajů převyšují hodnotu celkového dluhu o 213 mld. Kč

Zůstatky na účtech obcí a krajů

... a jejich meziroční změny

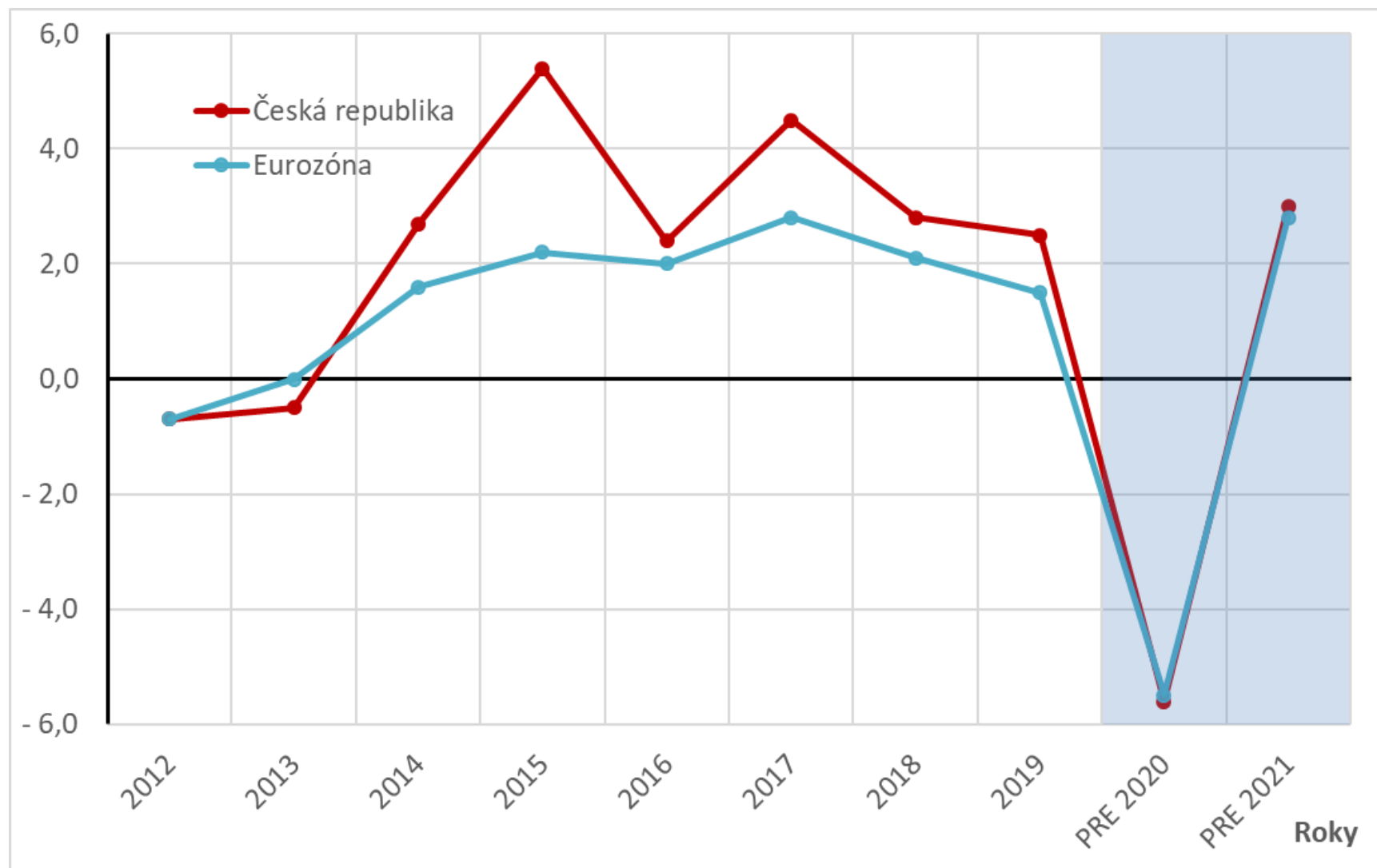

Aktuální ekonomický vývoj

Vývoj české ekonomiky

růst reálného hrubého domácího produktu v %

Zdroj: Predikce MF ČR (duben 2020).

Hlavní makroekonomické indikátory (září 2020)

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2019	2020	2021	
							Aktuální predikce		Minulá predikce (duben 2020)		
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 797	5 111	5 409	5 749	5 561	5 860	5 653	5 530	5 781	
	<i>růst v %, b.c.</i>	3,7	6,5	5,8	6,3	-3,3	5,4	6,2	-2,2	4,5	
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	2,5	5,2	3,2	2,3	-6,6	3,9	2,6	-5,6	3,1	
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	3,8	4,0	3,5	3,1	-5,0	2,2	3,0	-1,5	0,8	
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	2,5	1,8	3,8	2,3	3,8	2,9	2,6	2,6	2,0	
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	-3,0	4,9	10,0	2,2	-7,5	3,0	2,8	-13,6	3,2	
Vývoz zboží a služeb	<i>růst v %, s.c.</i>	4,3	7,2	3,7	1,3	-11,9	7,3	1,2	-17,0	6,8	
Dovoz zboží a služeb	<i>růst v %, s.c.</i>	2,8	6,3	5,8	1,4	-10,4	6,5	1,7	-16,8	6,3	
Inflace	<i>průměr v %</i>	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	1,9	2,8	3,2	1,6	
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	3,4	2,0	3,3	3,5	
Průměrná mzda	<i>Kč/měsíc</i>	27 764	29 638	32 051	34 111	34 682	35 006	34 125	35 383	35 597	
	<i>růst v %</i>	4,4	6,7	8,1	6,4	1,7	0,9	7,1	3,7	0,6	
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	1,8	1,5	0,4	-0,3	0,3	0,4	-0,4	0,2	0,3	
Předpoklady:											
Měnový kurz CZK/EUR	<i>CZK/EUR</i>	27,0	26,3	25,6	25,7	26,3	25,8	25,7	26,5	26,2	
	<i>posílení (+) v %</i>	0,9	2,7	2,7	-0,1	-2,4	1,9	-0,1	-3,2	1,3	
Cena ropy Brent	<i>USD/barel</i>	43,6	54,2	71,4	64,3	42,4	47,9	64,3	37,9	39,8	
	<i>růst v %</i>	-16,9	24,3	31,7	-9,9	-34,0	12,9	-9,9	-41,1	5,2	
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	0,9	1,5	1,5	1,5	
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	2,8	1,8	1,3	-9,0	5,4	1,2	-5,7	2,9	

Daňové příjmy obcí – červen 2020 (výkaz FIN)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	06/2019	06/2020	mil. Kč	%
Daňové příjmy	121 163,4	107 984,3	-13 179,1	89,12
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	28 332,3	24 724,4	-3 607,9	87,27
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	25 855,0	22 165,7	-3 689,2	85,73
<i>z přiznání</i>	366,9	371,8	5,0	101,35
<i>z kapitálových výnosů</i>	2 110,5	2 186,8	76,4	103,62
Daně z příjmů právnických osob	27 279,2	20 495,1	-6 784,2	75,13
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	19 817,2	14 284,6	-5 532,6	72,08
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	7 462,1	6 210,5	-1 251,6	83,23
Daň z přidané hodnoty	48 260,6	45 994,9	-2 265,7	95,31
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	10 144,0	9 410,9	-733,1	92,77
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	1 767,8	1 875,0	107,2	106,06
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	3 959,3	3 644,5	-314,7	92,05
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	429,5	353,7	-75,8	82,35
<i>správní poplatky</i>	1 391,2	1 129,2	-262,0	81,16
Daně v oblasti hazardních her	2 596,2	2 408,5	-187,7	92,77
Daň z nemovitých věcí	7 146,5	7 358,6	212,1	102,97
Stav na běžných účtech	163 044,5	174 083,7	11 039,2	106,77

Celostátní inkaso sdílených daní – srpen 2020

DPH, DPFO, DPPO					Srpen 2020	
mld. Kč	2016	2017	2018	2019	2020	Graf
1. Q	155,18	169,25	186,36	195,05	204,26	
2. Q	321,94	359,50	386,41	412,03	355,75	
3. Q	500,30	540,70	583,69	630,62		
4. Q	686,83	745,16	807,21	861,12		
Srpen	422,23	459,11	500,92	536,6	488,78	

Meziroční rozdíl:

-47,82 mld. Kč

Meziroční index:

91,1% tj. - 8,9 %

Predikce daňových příjmů obcí

stav k 10. 9. 2020

OBCE (mld. Kč)	2019	2020	2020-19	2020/19	2021	2021-20	2021/20
	sl.1	sl.2	sl.2 - sl.1	sl. 2 / sl.1	sl.5	sl.5 - sl.2	sl.5 / sl.2
DPH*	101,8	99,0	-2,8	-2,8%	104,5	5,5	5,6%
DPPO celkem	50,8	39,9	-10,9	-21,5%	39,2	-0,7	-1,8%
<i>DPPO*</i>	<i>43,1</i>	<i>32,1</i>	<i>-11,0</i>	<i>-25,5%</i>	<i>31,2</i>	<i>-0,9</i>	<i>-2,8%</i>
<i>DPPO plac. obcemi a kraji</i>	<i>7,7</i>	<i>7,8</i>	<i>0,1</i>	<i>1,3%</i>	<i>8,0</i>	<i>0,2</i>	<i>2,6%</i>
DPFO celkem*	60,4	55,2	-5,2	-8,6%	62,1	6,9	12,5%
<i>DPFO-zvl.sazba</i>	<i>4,8</i>	<i>4,7</i>	<i>-0,1</i>	<i>-2,1%</i>	<i>5,0</i>	<i>0,3</i>	<i>6,4%</i>
<i>DPFO- placená poplatníky (z příznání)</i>	<i>1,4</i>	<i>0,4</i>	<i>-1,0</i>	<i>-71,4%</i>	<i>0,8</i>	<i>0,4</i>	<i>-</i>
<i>DPFO-placená plátcí celkem</i>	<i>54,2</i>	<i>50,1</i>	<i>-4,1</i>	<i>-7,6%</i>	<i>56,3</i>	<i>6,2</i>	<i>12,4%</i>
Daň z nemovitých věcí	10,9	11,1	0,2	1,5%	11,3	0,2	1,8%
Místní, správní poplatky a ost.	8,9	7,7	-1,2	-13,2%	8,1	0,4	5,2%
Poplatky za znečišť. život. prostř.	3,4	2,8	-0,6	-18,3%	3,0	0,2	7,1%
Daň z hazardních her	4,8	4,9	0,0	1,0%	4,7	-0,2	-3,3%
Celkem	241,1	220,6	-20,5	-8,5%	232,9	+ 12,3	5,6%
Celkem RUD*	205,3	186,3	-19,0	-9,3%	197,8	+ 11,5	6,2%

Pozn.: propočtová predikce podle zákona o RUD

Dopad kompenzačního bonusu a kompenzace obcím

- aktuální odhad dopadu kompenzačního bonusu na obce: **6,0 mld. Kč**
- kompenzační příspěvek obcím ve výši 1 250 Kč / obyv.: **13,4 mld. Kč, tj. 2,2 x víc**

Počet obyvatel OD - DO		Kat.	počet obcí	Obyvatel 2020	dopad kompenzačního bonusu	Příspěvek obcím ve výši 1 250 Kč na 1 obyvatele	rozdíl
1	100	A	438	31 763	15 174	39 704	24 530
101	200	B	976	145 997	64 609	182 496	117 887
201	500	C	1 998	659 856	282 310	824 820	542 510
501	1 000	D	1 360	965 536	418 709	1 206 920	788 211
1 001	3 000	E	1 028	1 699 155	747 688	2 123 944	1 376 256
3 001	5 000	F	178	682 943	300 307	853 679	553 372
5 001	10 000	G	147	1 007 737	448 359	1 259 671	811 313
10 001	20 000	H	68	967 464	428 133	1 209 330	781 197
20 001	50 000	I	43	1 290 888	575 184	1 613 610	1 038 426
50 001	100 000	J	12	868 702	406 445	1 085 878	679 433
100 001	150 000	K	5	1 049 621	790 514	1 312 026	521 513
Praha		L	1	1 324 277	1 792 569	1 655 346	-137 223
CELKEM ČR			6 254	10 693 939	6 270 000	13 367 424	7 097 424

Dopady loss carryback (zpětné uplatnění daňové ztráty) na celkové inkaso

- strop 30 mil. Kč
- cash flow problém
- ve střednědobém horizontu daňově neutrální
- časový posun daňové povinnosti, kdy poplatník namísto kompenzace daňové ztráty v následujících zdaňovacích obdobích může toto učinit již v okamžiku, kdy je mu ztráta stanovena a kdy finanční prostředky potřebuje nejvíce
- vratka daně z příjmů z předchozích dvou let v případě ztráty v aktuálním období

2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	celkem
-7,2	-2,7	1,1	2,0	2,3	2,4	2,1	0,0

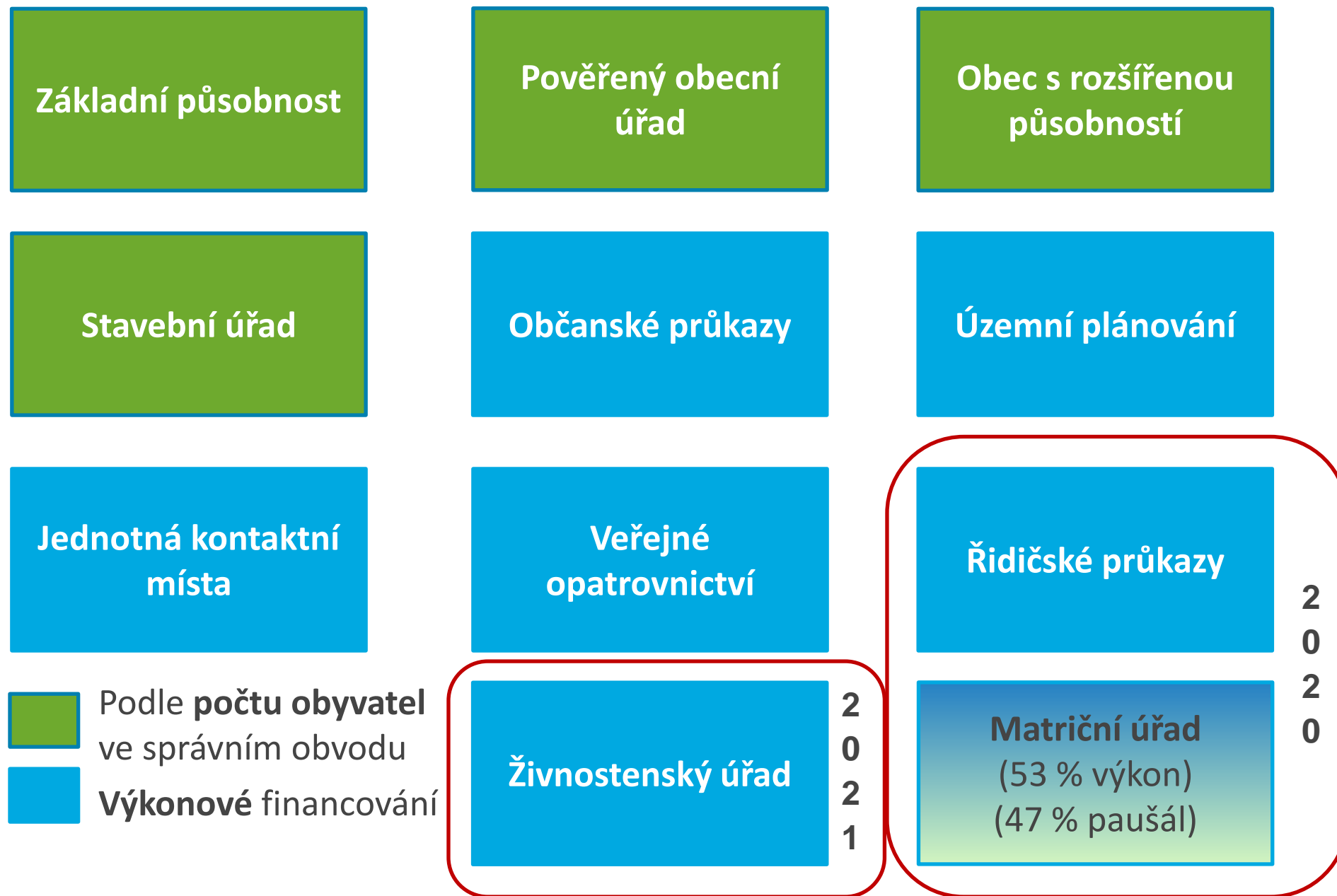
Odhadované daňové příjmy obcí po zohlednění mimořádného příspěvku ze státního rozpočtu

mld. Kč	dopad	meziroční změna
pokles daňových příjmů	- 20,5	- 8,5%
příspěvek obcím 1 250/obyv.	13,4	
CELKEM	- 7,1	- 2,9 %

Mimořádné prostředky ze SR do krajů a obcí v roce 2020 (mld. Kč)

	obce	kraje
Měkké projekty		2,4
MZDR - prostředky na odměny záchranářů		1,2
MPSV - podpora sociálních služeb		5,2
MD - silnice II. a III. třídy		6,0
Ochranné prostředky		1,8
Mimořádná odměna pro pracovníky krajských nemocnic v lůžkové péči		5,0
MMR - dotace do majetku obcí a krajů	3,8	
MMR - obnova po povodních	0,5	
MPSV - investice v sociální oblasti	0,4	
MŽP - opatření proti suchu	2,0	
MŠMT - výdaje regionální školství - technické vybavení škol	1,3	
MZE - dotace do lesního hospodářství a na obnovu lesů	1,5	
MZE - podpora vodního hospodářství	2,6	
MD - navýšení dotací na budování cyklostezek	0,5	
VPS (MF) - příspěvek obcím na zmírnění dopadu poklesu daňových příjmů	13,4	
VPS (MF) - prostředky pro školství v působnosti obcí (ZŠ, MŠ) a na byty	3,8	
Celkem	29,8	21,6

Financování přenesené působnosti (obce)

Vlivy zohledněné v příspěvku na rok 2021

- změna počtu obyvatel
- úprava správních obvodů obcí
- výkonové financování agendy živnostenských úřadů
- platba za aktivaci občanského průkazu
- **úprava parametrů pro kalkulaci nákladů na modelový pracovní úvazek**
 - kalkulován 8. platový stupeň namísto 7.,
 - navýšeno osobní ohodnocení na 25 % z 20 % a jeho výpočet vztažen k nejvyššímu tj. 12. platovému stupni namísto původně 7.)
- **navýšení výkonových plateb** v důsledku změn modelového pracovního úvazku
- navýšení pro zvláštní matriku v Brně

Sazby úhrad vybraných agend přenesené působnosti

AGENDA	2 020	2021	změna
veřejné opatrovnictví (k 31. 3. 2020)	29 000 Kč	30 500 Kč	5,2%
občanské průkazy (1. 1 - 31. 12. 2019)	115 Kč	139 Kč	20,9%
řidičské průkazy (1. 1 - 31. 12. 2019)	115 Kč	139 Kč	20,9%
matrika (1. 1 - 31. 12. 2019) 53 % tvoří výkonová složka			
zápis v knize manželství/partnerství	2 760 Kč	2 964 Kč	7,4%
zápis v knize úmrtí	920 Kč	988 Kč	7,4%
zápis v knize narození	690 Kč	741 Kč	7,4%
určení otcovství	209 Kč	247 Kč	18,2%
územní plánování (1. 1 - 31. 12. 2019)			
závazné stanovisko	2 477 Kč	2 706 Kč	9,2%
od roku 2021			
aktivace elektronického čipu občanského průkazu		35 Kč	
živnostenský úřad (od r. 2021)			
příspěvek za každé avízo, tj. změnu a doplnění údajů ze základních registrů		338 Kč	

Navyšování příspěvku na výkon státní správy

v mil. Kč

ROKY	OBCE + PRAHA			KRAJE			CELKEM		
	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst
2016	8 329			1 070			9 399		
2017	9 078	109%	749	1 141	107%	71	10 219	109%	820
2018	9 550	105%	472	1 197	105%	56	10 747	105%	528
2019	10 517	110%	967	1 317	110%	120	11 831	110%	1 084
2020	10 970	104%	453	1 488	113%	171	12 458	105%	627
2021 (návrh)	11 462	104%	492	1 661	112%	173	13 123	105%	665
2022 (výhled)	12 035	105%	573	1 744	105%	83	13 779	105%	656

Celkem 2022-2016

137% 3 706

152% 674

139% 4 380

Rozpočtové určení daní zůstává beze změny

sdílená daň	do r. 2007	2008 - 2011	2012	2013 - 2015	2016	2017	od r. 2018
DPH	20,59%	21,40%	19,93%	20,83%	20,83%	21,40%	23,58%
DPFO (z příznání)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (záv. činnost)	20,59%	21,40%	21,40%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (vybíraná srážkou)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPPO	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%

+ motivační složka: 1,5 % z DPFO ze závislé činnosti

+ výlučná daň: 100 % z daně z nemovitých věcí

+ daň z hazardu: 65 % technické hry (obce s hracími automaty)
30 % ostatní hry

Shrnutí a doporučení

- **hospodářský cyklus** představuje pravidelné kolísání ekonomické aktivity okolo dlouhodobého trendu
 - aktuální opatření vlády a stav světové ekonomiky způsobili pouze zrychlení poklesu, ke kterému již stejně ekonomika směřovala
- přes pokles daňových příjmů **jsou finance obcí ve výborné kondici**
 - předpokládaný **pokles** daňových příjmů v roce **2020** je po zohlednění mimořádného příspěvku 7,1 mld. Kč, přičemž **nárůst** daňových příjmů v roce **2019** byl 19 mld. Kč.
 - v letech 2011 – 2019 stouply daňové příjmy obcí o 103,3 mld. Kč
 - dlouhodobě rostoucí **zůstatky na účtech**: mezi lety 2011 – 2019 o **162 mld. Kč**

NENÍ DŮVOD K PANICE A ODKLÁDÁNÍ ČI RUŠENÍ INVESTIC

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel odboru Financování územních rozpočtů

Ministerstvo financí

miroslav.matej@mfcz.cz | monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcz.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/metodicka-podpora>